

T E S T E

Ekonomi - Sesioni I

1. Kapitali si faktor prodhimi i referohet: **1 pikë**
A) vetëm kapitalit fizik.
B) vetëm kapitalit financiar.
C) të gjitha pasurive të firmës.
D) të gjitha burimeve prodhuese.
2. Para viteve '90 u dhanë udhëzime që të mbilleshin më shumë ullinj dhe agrume në jug të Shqipërisë. **3 pikë**
a) Çfarë sistemi ekonomik ekzistonte në Shqipëri në atë kohë?
b) Renditni dy nga karakteristikat e këtij sistemi.
3. Nëse blerësit besojnë se çmimi i kompjuterëve në të ardhmen do të rritet dhe faktorët e tjerë do të mbeten të pandryshuar, mund të themi se në periudhën e tanishme: **1 pikë**
A) oferta për kompjuter do të ulet.
B) oferta për kompjuter do të rritet.
C) kërkesa për kompjuter do të ulet.
D) kërkesa për kompjuter do të rritet.
4. Kur lakorja e ofertës për një produkt zhvendoset majtas dhe kushtet e tjera nuk ndryshojnë, në treg: **1 pikë**
A) ulet çmimi i produktit, ulet sasia.
B) ulet çmimi i produktit, rritet sasia.
C) rritet çmimi i produktit, ulet sasia.
D) rritet çmimi i produktit, rritet sasia.
5. Sipas ligjit të kërkesës, nëse çmimi i makinave në treg do të ulej: **1 pikë**
A) kërkesa për makina do të ulej.
B) kërkesa për makina do të rritej.
C) sasia e kërkuar për makina do të ulej.
D) sasia e kërkuar për makina do të rritej.

6. Ndryshimi në ofertë për një mall të caktuar ndodh atëherë kur: **1 pikë**

- A) blerësit besojnë se çmimi do të rritet.
- B) ndryshojnë të ardhurat e konsumatorit.
- C) ndryshon çmimi i mallit zëvendësues në konsum.
- D) përmirësohet teknologjia e prodhimit të produktit.

7. Tabela e mëposhtme na tregon të dhënat mbi çmimin, sasinë e kërkuar dhe sasinë e ofruar të tregut të këpucëve. **3 pikë**

Kombinimet	Çmimi	Sasia e kërkuar	Sasia e ofruar
A	1	90	10
B	2	80	30
C	3	50	50
D	4	30	80
E	5	10	100

Nëse çmimi i lëkurës që do të përdorej për prodhimin e këpucëve, do të rritej, sasia e ofruar do të

ndryshonte me 50 njësi. Kur faktorët e tjerë mbeten të pandryshuar, tregoni:

- a) çfarë do të ndodhë në treg me çmimin e ekuilibrit? Sa do të jetë ai?
- b) çfarë do të ndodhë në treg me sasinë e ekuilibrit? Sa do të jetë ajo?
- c) Paraqiteni grafikisht këtë situatë duke përcaktuar çmimin e ri të ekuilibrit dhe sasinë e re të ekuilibrit.

8. Supozojmë se jemi në një treg ku çmimi i produktit ishte 20 njësi paraje dhe sasia ishte 100 njësi. Kur çmimi u rrit me 10 njësi, sasia u ul me 50 njësi. **4 pikë**

- a) Tregoni për çfarë elasticiteti bëhet fjalë: kërkesë apo oferte?
- b) Llogarisni përqindjen e ndryshimit në çmim.
- c) Sa është elasticiteti në këtë rast?
- d) Paraqiteni grafikisht këtë elasticitet.

9. Aldo është analist kredie pranë bankës ABC. Një mik i tij paraqitet në bankë që të marrë kredi për të blerë një apartament të ri. **3 pikë**

- a) Identifikoni për çfarë forme kredie bëhet fjalë në këtë rast.
- b) Renditni dy kushte që duhet të plotësojë miku i Aldos për të marrë kredi.

TESTE DHE SKEMA VLERËSIMI

10. Cila nga shpenzimet që bën firma, përfshihet në kostot fikse në periudhën afatshkurtër? **1 pikë**

- A) Shpenzimet për pagat e punonjësve.
- B) Shpenzimet për qiranë e ndërtesës.
- C) Shpenzimet për blerjen e lëndës së parë.
- D) Shpenzimet për transportin e produkteve.

11. Amara dhe Livia vendosën të fillojnë një biznes për prodhimin e qeseve të letrës. Në fund të vitit të parë, firma shiti 200 000 njësi produkti me 0.4 lekë; dha ambiente me qira me 20 000 lekë; kreu shërbime ndaj të tretëve me vlerë 10 000 lekë. Fondi i amortizimit të kapitalit të firmës ishte 10 000 lekë. Lënda e parë kushtoi 8 000 lekë. Norma e interesit ishte 20 000 dhe pagesa për pagat e punëtorëve 60 000 lekë.

Gjeni:

3 pikë

- a) për çfarë forme organizimi biznesi bëhet fjalë?
- b) sa janë të ardhurat e përgjithshme të firmës?
- c) sa është fitimi ose humbja e firmës në këtë rast?

12. Tabela e mëposhtme na tregon funksionin e prodhimit të një firme në periudhë afatshkurtër.

Pas cilit punëtor fillon të veprojë ligji i të ardhurave marginale rënësë? **1 pikë**

L	0	1	2	3	4	5	6	7
TPP	0	10	22	35	43	50	50	48

- A) Pas punëtorit të parë.
- B) Pas punëtorit të dytë.
- C) Pas punëtorit të tretë.
- D) Pas punëtorit të katërt.

13. Firma nuk prodhon asnjë njësi produkti dhe në këtë nivel ka kosto totale 50 njësi paraje. Kostoja fikse mesatare e saj, kur prodhon 5 njësi produkti, është:

- A) 10 njësi paraje.
- B) 20 njësi paraje.
- C) 30 njësi paraje.
- D) 40 njësi paraje.

1 pikë

14. Jepet tabela e mëposhtme që paraqet koston e firmës në periudhën afatshkurtër.

3 pikë

Q	0	1	2	3	4	5	6	7
TC	100	146	196	207	244	310	370	430

- Sa është kostoja mesatare fikse kur firma ka prodhuar 4 njësi produkti?
- Sa është kostoja marginale kur firma ka prodhuar 6 njësi produkti?
- Sa është kostoja mesatare e përgjithshme kur firma ka prodhuar 5 njësi produkti?

15. Tregu i telefonisë celulare në Shqipëri i përket një strukture tregu:

1 pikë

- oligopol.
- monopol.
- konkurrence të plotë.
- konkurrence monopolistike.

16. Kur krahasojmë firmën në konkurrencë të plotë dhe konkurrencë monopolistike, midis tyre ka tipare të përbashkëta dhe dallime.

Zbuloni:

3 pikë

- dy tipare të përbashkëta.
- një tipar dallues midis tyre.

17. Tabela e mëposhtme na jep një firmë që vepron në konkurrencë të plotë si në tregjet e produkteve dhe në tregun e punës.

L	0	1	2	3	4	5
TPP	0	10	15	18	20	21

Nëse çmimi i produktit është 10 njësi paraje dhe paga 20 njësi paraje, sa është numri optimal i punëtorëve që duhet të punësojë firma?

1 pikë

- 2
- 3
- 4
- 5

18. Në shpenzimet kapitale të qeverisë përfshihen:

1 pikë

- shpenzimet për pensionet.
- shpenzimet për ndihmën sociale.
- shpenzimet për qeverisjen vendore.
- shpenzimet për ndërtimin e rrugës së Arbrit.

TESTE DHE SKEMA VLERËSIMI

19. Në ekonominë e sipërmarrjes së lirë qeveria ndërhyr në forma të ndryshme.

Çfarë roli luan qeveria në situatat e mëposhtme?

3 pikë

- a) Qeveria rriti shpenzimet për ndërtimin e tunelit të Murizit.
- b) Qeveria krijon agjenci të posaçme që merren me vendosjen dhe zbatimin e standardeve që mbrojnë mjedisin nga ndotja.
- c) Qeveria ndërhyr nëpërmjet programeve për të trajnuar dhe për të kualifikuar njerëzit, me qëllim që ata të rrisin produktivitetin e punës.

20. Institucioni që harton politikën monetare në Shqipëri, është Banka e Shqipërisë.

3 pikë

- a) Cili është objektivi kryesor i Bankës së Shqipërisë sot?
- b) Tregoni dy aspekte të shprehjes së pavarësisë së Bankës Qendrore, si tipari thelbësor i saj.

21. Inflacioni përfaqëson:

1 pikë

- A) rritjen e pagave të punonjësve.
- B) uljen e kostos së shportës së mallrave.
- C) uljen e çmimeve të mallrave të veçanta.
- D) rritjen e nivelit të përgjithshëm të çmimeve.

22. Çmimi i naftës në treg u rrit; kjo ndikoi edhe në rritjen e nivelit të përgjithshëm të çmimeve. Shkaku i inflacionit të krijuar në këtë rast është:

1 pikë

- A) kostoja.
- B) kërkesa.
- C) spiralja pagë-çmim.
- D) spiralja çmim-pagë.

23. Familja e Olës, e cila vazhdon studimet në fakultetin ekonomik, përbëhet nga 5 persona. Babai punon si ekonomist në Ministrinë e Financave. Mamaja dikur punonte si arkitekte pranë një studioje. Duke menduar se paga e saj ishte e ulët, ajo e la punën dhe u vu në kërkim të një pune tjetër me një pagë më të lartë. Dy vëllezërit e saj binjakë kanë mbaruar fakultetin. Njëri ka filluar punë në një kompani programimi, kurse tjetrit i është ofruar punë si menaxher shitjesh, por nuk ka pranuar sepse kërkon të punojë në profesionin e tij si jurist.

Gjeni:

3 pikë

- a) sa pjesëtarë të kësaj familjeje janë pjesë e forcës punëtore?
- b) sa pjesëtarë të kësaj familjeje janë të papunë?
- c) për çfarë lloj papunësie bëhet fjalë?

24. Çfarë ndodh gjatë rënies ekonomike me treguesit e: **2 pikë**
a) GDP-së / PBB-së?
b) papunësisë?
25. Banka Qendrore rrit normën e interesit. Cili nga grupet e mëposhtëm do të prekej më shpejt nga ky veprim? **1 pikë**
A) Kompanitë private.
B) Bankat e nivelit të dytë.
C) Konsumatorët në blerjet e tyre.
D) Qeveritë e vendeve në tranzicion.
26. Nëse Banka Qendrore rrit normën e rezervës së detyrueshme, shpjegoni ndikimin në: **2 pikë**
a) ofertën monetare
b) inflacion
27. Në periudhën e festave të fund vitit vihet re një ulje e kursit të këmbimit të euros ndaj lekut. Kjo shkaktohet nga: **1 pikë**
A) rritja e eksportit të mallrave.
B) ulja e ofertës së euros në treg.
C) rritja e ofertës së euros në treg.
D) ulja e kërkesës për euro në treg.
28. Bizneset përpiqen të mos bëjnë asnjë dëm dhe të veprojnë në dobi të shoqërisë. Për një biznes, ky përbën një: **1 pikë**
A) detyrim etik.
B) detyrim ligjor.
C) detyrim shtesë.
D) detyrim financiar.
29. Ju do të dëshironit të ishit një sipërmarrës i suksesshëm. Cilat janë tri shtyllat ku do të mbështetej sipërmarrja juaj për të qenë i tillë? **3 pikë**
30. Dilemat etike zgjidhen në mënyrën e duhur kur: **1 pikë**
A) mbështeten te besimi juaj.
B) bazohen në vlerat personale.
C) zgjedhjet bëhen nga interesat e çastit.
D) zgjedhjet bëhen nga interesat e miqve.

TESTE DHE SKEMA VLERËSIMI

31. Marrja e kredisë në të tashmen, nënkupton gjetjen e parave:

1 pikë

- A) për dëshirat dhe nevojat nga e kaluara.
- B) për blerjen e artikujve në kohët e mëvonshme.
- C) për të ardhmen, për të shlyer borxhin plus interesat.
- D) për të ardhmen, për të shlyer borxhin minus interesat.

32. Cila nga zgjedhjet e mëposhtme mund të jetë më e brishtë përballë riskut?

1 pikë

- A) Blerja e obligacioneve.
- B) Blerja e aksioneve të një korporate.
- C) Hapja e një depozite kursimi me 2.5% interes.
- D) Dhënia borxh një mikut me normë interesi 15%.

33. Veprimi i parë që duhet bërë për një sipërmarrje të suksesshme, është:

1 pikë

- A) plani i Etikës.
- B) hartimi i planit të biznesit.
- C) zgjedhja e produktit të duhur.
- D) marrja e informacionit në treg.

34. Listoni dy mënyra se si një sipërmarrës fiton përparësi konkurruese në raport me sipërmarrësit e tjerë.

2 pikë

@matura_shtetore